

کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا

کمیته حفاظت محیط زیست تابع حکومت جمهوری
تاجیکستان

گزارش راجع به نشست چهارم دوجانبه در
مورد همکاری در بخش هایدرولوژیک و محیط
زیست میان افغانستان و تاجیکستان*

شهر دوشنبه، جمهوری تاجیکستان، 24-25 نوامبر سال
2014

* گزارش مذکور بدون تصحیح رسمی از جانب بخش محیط
زیست کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا
(UNECE) نشر شده است.

الف. تدارک جهت برگزاری نشست

1. چهارمین نشست دوجانبه میان مقامات و کارشناسان عالی رتبه افغانستان و تاجیکستان در بخش هایدرولوژیک و محیط زیست در شهر دوشنبه، جمهوری تاجیکستان در تاریخ 24-25 نوامبر سال 2014 برگزار شد. نشست مذکور از جانب کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا و دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در شهر دوشنبه و همکاری نزدیک با کمیته حفاظت محیط زیست تابع حکومت جمهوری تاجیکستان، حمایت لوجیستیک و اساسی از شبکه زیست محیطی Zoï (زوی) (ژنو، سویس) سازمان داده شد. آژندای نشست در ضمیمه 1 قابل دریافت است.

2. نشست در چهارچوب پروژه "تحکیم همکاری در مورد مدیریت حوزه های دریایی میان افغانستان و تاجیکستان در بالآب دریای آمو" برگزار گردید که از جانب کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا و کمک مالی حکومت روسیه فدرال و حمایت اضافی دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در شهر دوشنبه تطبیق می شود. هدف پروژه بهسازی همکاری دوجانبه در بخش مدیریت اکوسیستم مناطق کوهستانی، هایدرولوژیک، آفات طبیعی، تحولات اقلیمی و سایر مسایل حایز اولویت و تحکیم همکاری نهادی و تخنیکی می باشد.

1. اهداف نشست

3. اهداف نشست به قرار ذیل بود:

- بررسی تطبیق نتایج نشستهای قبلی و روندهای اصلاحات مداوم مقامات دولتی در افغانستان و تاجیکستان مشمول دایره تعهدات فنی و عضویت در گروههای کاری تخنیکی؛
- معرفی نتایج از بازدیدهای تخنیکی/هیئتهای اعزامی به حوزه بالآب دریای آمو در بهار و خزان سال 2014؛

- پلان ریزی مشترک فعالیتها در ساحه هایدرولوژیک و محیط زیست در قسمت بالا آب حوزه دریایی آمو برای سالهای 2015-2017 و در دورنما تا سال 2020؛
- بررسی زمینه برای تبادل دیتای هایدرولوژیک و هماهنگی جهت انکشاف نظارت هایدرولوژیک؛
- بررسی امکانات برای ارزیابی مشترک محیط زیست بر مبنای شاخصها و تدابیر جهت تکمیل وضع محیط زیست؛
- بررسی مکانیسمها جهت همکاری و همیاری.

2. حضور و اشتراک

4. شش نفر اشتراک کننده از افغانستان و بیش از 40 نفر اشتراک کننده از تاجیکستان و کشورهای آسیای مرکزی در نشست مذکور حضور داشتند. نزدیک 15 اشتراک کننده از سازمانها و مؤسسات بین المللی به مانند اداره کمیته اجرایی صندوق بین المللی نجات بحر آرال، کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا، سازمان امنیت و همکاری اروپا، GIZ، پروژه پیلوتی برای تاب آوری اقلیمی؛ برنامه توسعه سازمان ملل، اداره توسعه بین المللی ایالات متحده آمریکا و DKU در این نشست اشتراک کردند. به طور کل، بیش از 45 اشتراک کننده در این نشست حضور داشتند. فهرست (لیست) اشتراک کنندگان در ضمیمه 2 قابل دریافت است.

ب. افتتاح نشست

5. روز 1 نشست (24 نوامبر سال 2014) از جانب خیرالله عبادزاده رئیس کمیته حفاظت محیط زیست تابع حکومت جمهوری تاجیکستان افتتاح شد. او از هیئت نمایندگی افغانستان استقبال کرد، از توافق نامه میان دول یادآور شد که از جانب هر دو کشور در سال 2010 امضا شده است و پیشرفت نظررسی در استقرار تماشها،

گروه‌های کاری تخنیک‌ی و تفاهم نامه‌ها میان مؤسسات جهت تطبیق توافق نامه مذکور حاصل شده است. او از سال 2013 همچون سال بین المللی همکاری در ساحه آب و رابطه آن جهت همکاری در ساحه دریای پنج/آمو یادرس شد. خانم آیخان شریف اوا - معاون رئیس کمیته حفاظت محیط زیست جمهوری تاجیکستان از اشتراک کنندگان استقبال کرد و تعهد ریاست و گرداننده جلسه را به دوش گرفت.

6. جناب مارکوس میولر سفیر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان در مورد اهمیت نشست و روند همکاری دوجانبه در متن آب و امنیت تأکید کرد. نه تنها همکاری در زمینه نظارت هایدرولوژیک و حفاظت محیط زیست، بلکه تلاشها جهت تحقیق و پژوهش برای درک بهتر وضع و تمایلهای جاری ضروری می باشند. تحولات اقلیمی مایه نگرانی برای هر دو کشور در درازمدت می باشد و همکاری شدید جهت حل آن ضروری است.

7. جناب باتیر حاجی اف نماینده کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا اظهار داشت که همکاری میان افغانستان و تاجیکستان در مورد مدیریت پایدار منابع آب، هایدرولوژیک و محیط زیست یک پیشرفت خیلی مثبت خواهد بود. باعث خوشحالی است که هر دو کشور گروههای کاری تخنیک‌ی سازمان دادند و گامهای اتبکاری و عملی را برمی دارند - تبادل اطلاعات، دوره های تعلیمی برای افراد جوان مسلکی، تبادل تجارب. گامهای بعدی به ایجاد اعتماد و اراده سیاسی جهت همکاری در متن وسیع تر با استفاده از زمینه های موجود به مانند RECCA - و برنامه ویژه سازمان ملل برای اقتصادهای آسیای مرکزی مساعدت خواهد کرد که زمینه مهم همکاری را فراهم می نماید. مدیریت یکپارچه منابع آب و رابطه آب - انرژی و زراعت باید به نحو سیستماتیک مطرح شود. راهحلهای تخنیک‌ی به اراده سیاسی و حمایت نهادی ضرورت دارد. راه حلها باید مبتنی بر قانون بین المللی آب باشد و کنوانسیون آب کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا آلات و تجارب مختلف را پیشنهاد می کند که ممکن است از جانب هر دو کشور مورد آموزش و استفاده قرار گیرد.

8. جناب سرگی کولوتینسکی - سفیر فدراسیون روسیه از اشتراک کنندگان استقبال کرد، از روند همکاری دوجانبه اظهار قناعت مندی نمود و به اشتراک کنندگان کامیابی آرزو کرد.

9. جناب سلطان محمود محمودی - از وزارت انرژی و آب جمهوری اسلامی افغانستان در مورد دامنۀ نشستهای جاری و قبلی توضیحاتی ارائه نمود و ابراز اطمینان کرد که این روند همکاری زمینه را برای بررسی و پیدا کردن راه حلها جهت مشکلات زیست محیطی و آب به طور همه جانبه و به هنگام جهت شکوفایی و رفاه هر دو کشور مهیا خواهد کرد. دریای پنج/آمو به طور مشترک در میان افغانستان و تاجیکستان موقع دارد که در درجۀ اول از باران، برف و یخچالها تغذیه می شود. هر دو کشور بالاآب آب زیاد تولید می کنند، ولی نسبتاً مقدار کم آب را استفاده می کنند و از فرصتهای موجود سود کمترین را می برند. خشک سالیها و سایر اثرات تحولات اقلیمی همراه با قطع درختان جنگل به پایداری منابع آب تأثیر منفی وارد می کنند. هدف روند مذکور انکشاف سیستم مشترک برای نظارت منابع آب و تبادل اطلاعات می باشد تا نسلهای کنونی و آینده از این زمینه همکاری استفاده کنند. ما امیدواریم که سایر کشورهای حوزه دریایی از چنین همکاری سود خواهند برداشت.

ج. تصدیق آجندا

10. آجندای ذیل نشست تصدیق شد:

- الف. سخنرانیهای افتتاحی و معرفی اشتراک کنندگان
- ب. جلسه 1: نظارت هایدرولوژیک و حفاظت محیط زیست: پیشرفتهای اخیر، تطبیق عملی و چشم اندازها در افغانستان و تاجیکستان.
- ج. جلسه 2: اسناد اساسی برای رشد آتی همکاری

- د. جلسه 3: اطلاعات از شرکای بین المللی، مکانیسمهای تطبیق و تشریح مساعی
- ه. جلسه ختم: بررسی و تأیید اسناد کلیدی

11. آجندای نشست در ضمیمه 1 قابل دریافت است.

د. سخرانیها

12. دلیر خال محمداف وزیر انرژی و آب - از هیئت افغانستان استقبال کرد و در مورد عدم مکانیسمهای جاری دوجانبه جهت هماهنگی فعالیتهای مربوط به نیروی آبی و مصرف آب تذکر داد و تأکید نمود که همکاری در زمینه محیط زیست و هایدرولوژیک گسترش پیدا می کند. وزارت ایجاد تواناییهای این دریای مشترک را تشویق می کند و امیدوار است که در مورد مشکلات آب و انرژی موقعیت مشترک پیدا شود. جناب خال محمداف تذکر داد که مقدار عظیم آب دریای پنج/آمو در تاجیکستان و افغانستان تولید می شود و نیز در مورد ارتباط جریان آب دریا و یخچالهای طبیعی حرف زد.

13. جناب مستعین بالله بلغ نماینده وزارت امور خارجه افغانستان پیشنهاد کرد که در حالیکه تحولات اقتصادی در مرکز توجه قرار می گیرند، نگرانیهای سیاسی و امنیتی در درجه بعدی متحول می شوند. صنایع استخراجی و کشاورزی بخشهای کلیدی اقتصاد برای انکشاف آینده و شکوفایی افغانستان می باشند و آب منبع مهم محسوب می شود. به جز اراده سیاسی افغانستان به حمایت دانها و سازمانهای بین المللی نیاز دارد. افغانستان در یک برنامه ویژه سازمان ملل برای اقتصادهای آسیای مرکزی (UN SPECA) اشتراک می کند که تأمین انرژی، همکاری در بخش آب و محیط زیست را فرا می گیرد.

14. جناب انور حامداف نماینده کمیته حفاظت محیط زیست تاجیکستان تذکر داد که کشورها گامهای مشخص را به سوی همکاری هایدرولوژیک و هواشناسی برداشته اند و بازیافتهای دو هیئت اعزامی را به استشینهای هایدرولوژیک و اماکن دیگر نتیجه گیری نمود. بانک آسیایی رشد جهت احداث استیشن ایوج در دریای آمو کمک مالی ارائه نمود که حال از جانب تاجیکستان در مرحله آزمایشی مدیریت می شود. افغانستان از احداث زیربنا برای استیشن در ساحل چپ حمایت و حسن نیت ظاهر نمود. ایجاد پلهای جدید در خرمنجا، خاروغ، اشکاشیم و در ناحیه ونج به ایجاد مناطق آزاد اقتصادی و کاهش قیمت غذا در ولایات دوردست افغانستان مساعدت خواهند کرد.

15. جناب سلطان محمودی از نام هیئت افغانستان از جانب تاجیکستان برای مهمان نوازی اظهار سپاس کرد و بر روابط نیک همجواری میان دو کشور تأکید نمود. او یادآور شد که مشکلات و چالشهای کلیدی قرن 21 مورد بررسی قرار گرفتند؛ کشورها پیرامون مسائل مذکور و نیز در مورد ثروت های فرهنگی و طبیعی تبادل نظر کردند که باید برای نسل های کنونی و آینده حفاظت شوند. از کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا، سازمان امنیت و همکاری اروپا و سازمان زوی Zoï جهت سهم آنها در روند همکاری اظهار سپاس نمود. جناب محمودی در باره شورای ملی مدیریت آب و مدیریت یکپارچه آب در میان پنج شورای حوزه های دریایی در افغانستان حرف زد و متذکر شد که 6 مؤسسه یا اداره در ساحه پنج/آمو جلب شده اند و در مورد استیشنهای خودکار (اتوماتیک) و نظارتهای مشترک برف و یخ فعالیتهای تبلیغی و حمایتی انجام می دهند. جناب محمودی همچنین پیشنهاد کرد که کشورها به تحکیم همکاری در مورد تحولات اقلیمی، انرژی، قطع جنگلات و جریان سیلاب نیاز دارند. از جمله مسائل فنی او مسئله رسوب معلق را مطرح کرد که اندازه گیری آن ممکن است جهت نگهداری زیربنا حایز اهمیت می باشد.

16. جناب عزت الله صديقي نماينده اداره ملي حفاظت محيط زيست افغانستان اولويتهای مداوم را در ساحات تحولات اقليمي، جنگل داری مشخص کرد و اظهار نمود که در عين حال به کوريدور و خان و فرهنگ ويژه آن و چالشهای زيست محيطی مانند يخچالهای آب شونده و تهديدات تنوعات زيستی توجه ظاهر می شود. پلنگ برفی گونه نادر و مخصوص در منطقه است. مقامات افغانستان اخيراً کل منطقه را همچون پارک ملي اعلان کرده است و کار جهت تهيه پلانهای مدیریتی، قوانين و مقررات ادامه دارد.

17. جناب حميد رسول اف نماينده از اداره آب و هواشناسی تاجیکستان و نماينده دایمی سازمان جهانی هواشناسی سه هدف اساسی پروژه مداوم هواسنجی در تاجیکستان را نتیجه گیری نمود:

1) ارتقای ظرفیت برای کارمندان، تکمیل زیربنای تخنیکي و تضمین روشهای مطابق با راهنما و استانداردهای سازمان جهانی هواشناسی (2) تکمیل و بهبود مقامات بخش اقليم و هایدرولوژیک و پیشگویی؛ (3) تکمیل و بهبود ادارات بخش هواشناسی و ارائه خدمات به کلیه اهالی و سایر کاربران. او انتظار دارد که این همه تلاشها منجر به پیشبینی آفات خواهند شد. جناب رسول اف همچنین توضیحاتی را در مورد ارتباطات سوم ملي تحت UNFCCC ارائه نمود که در مورد افزایش حرارت و تغییرات در الگوهای بارش، تغییرات در پوشش يخچالهای کشور به شمول يخچال بزرگ فدچنکو و پروژه ها تا سال 2100 گزارش می دهد.

18. جناب نعمت الله سفراف نماينده از مرکز ملي تنوع زيستی و مصونیت زيستی به سازمان دهندگان و دانها اظهار سپاس کرد که برای مدت طولانی از روند همکاری دوجانبه حمايت می کنند و در مورد مشاوره های زيست محيطی و امنیتی در سالهای 2006-2007 در دوشنبه و کابل و همچنین تحقيق مسایل منطقه دریای آمو در چارچوب ابتکار ENVSEC تذكر داد. او پيرامون

تدابیری توضیحات ارائه نمود که اشتراک کنندگان هنگام تحقیق مشاهده کردند، از جمله ایجاد کمربندهای جنگلی در حواشی مزارع برنج در افغانستان. او همچنین در مورد چندی از مواد منتشرشده یادآور شد: - اطلس همکاری و راهنمای میدانی تنوع زیستی افغانستان. ضمن بررسی اهداف استراتژیک تنوع زیستی جناب سفراف به استفاده نامنظم از منابع طبیعی همچون مسئله مشترک برای هر دو کشور تمرکز کرد. تاجیکستان خانه بیش از 300 گونه وحشی خویشاوندان گیاهان پرورشی می باشد و بخشی از منابع ژنتیک خود را در کشور و بخش دیگر را در مرکز جهانی در نروژ نگاه می دارد. به منظور پیدا کردن انواع ژنتیک و گونه های متفاوت که در برابر شرایطهای شدید اقلیمی مقاوم هستند، تحقیق تنوع زیستی زراعتی (کشاورزی) ادامه دارد و تاجیکستان می خواهد بازیاافتهای خود را در این زمینه با افغانستان تبادل کند. کشورها می توانند به طور قابل ملاحظه یی در مورد پلنگ برفی، کاشت جنگل و سایر مسائل مورد توجه مشترک همکاری کنند.

19. جناب بلغ نماینده از وزارت امور خارجه افغانستان توضیح داد که وزارت امور خارجه دو بخش مرتبط با امور آب دارد و هدف اصلاحات جاری نهادی حد اقل کاهش دادن تلاشها و وابستگی از کمکها می باشد. قانون در باره آب که سال 2009 قبول شده است، مسائل مالکیت، پرداختها، حقوق، جوازهها و مصرف محترمانه آب، ایجاد مسیرها را برای شکل پالیسی فرامرزی مربوط به آب تنظیم می کند. تهیه پالیسی فرامرزی آب سال 2013 شروع شده و انتظار می رود که در سال 2015 با در نظر داشت منافع ملی افغانستان و اصول پذیرفته شده بین المللی جمع بست شود.

وزارت امور خارجه افغانستان در چهارچوب سازمانهایی مانند UNECE-UNESCAP، RECCA، SPECA و ECO روابط خود را حفظ کرده است. مقامات افغانستان هنوز هم کمکهای اقتصادی را به عنوان حمایت بالقوه برای مسائل زیست محیطی در نظر می

گیرند و به نقش آب در توسعه اقتصادی تمرکز می کنند.

20. جناب صدیقی نماینده اداره ملی حفاظت محیط زیست افغانستان تذکر داد که اداره مذکور در سال 2005 تأسیس داده شد و قانون محیط زیست سال 2007 چهارچوب مهم محسوب می شود. طرح جدید قانون مسائلی مانند مدیریت حیات وحش، زباله و کیفیت آب را فرا می گیرد. افغانستان عضو 14 کنوانسیون و پروتوکول بین المللی می باشد و گزارشهای ملی دولتی را پیرامون محیط زیست در سالهای 2003، 2008 و اخیراً در سال 2013 تهیه کرده است. لیست (فهرست) جدید گونه های مورد حفاظت شامل 138 گونه است. مذاکرات دوم ملی راجع به تحولات اقلیمی، استراتیژی تطابق به تحولات اقلیمی و پلان مدیریت سیستم ملی مناطق تحت حفاظت در دست تهیه می باشد. جناب صدیقی به ضرورت پلان ریزی و برگزاری هیئتهای اعزامی مشترک و فعالیتهای عملی تأکید نمود.

21. جناب فهیم الله ضیایی از وزارت زراعت، آبیاری و مالداري افغانستان در مورد داشتن نظرات وسیع تر پیرامون منابع آب و اهداف بزرگ تر برای مدیریت یکپارچه منابع آب حرف زد. او پیشنهاد کرد که کمیته/کمیسیون مشترک می تواند مقام ذی صلاح برای مدیریت امور دریا باشد. ضمن ارائه توضیحات در باره دایره تعهدات گروه کاری جناب ضیایی پیشنهاد کرد که کشورها بر مبنای میل و خواهش خود می توانند سایر گروههای کاری را نیز شامل بسازند.

22. جناب محمودی از هیئتهای نمایندگی دعوت کرد که دورنماهای رشد هایدرولوژیک را در نظر گیرند. او ذکر کرد که افغانستان نمی تواند ظرفیت هایدرولوژیکی خود را به طور کامل استفاده نماید. جناب محمودی گزارش داد که کشور در نظر دارد پلانهای رشد آب را دنبال کند که مصرف منصفانه و عادلانه آبهای مرزی را جهت کاهش وابستگی کشور به

کمکهای غذایی و تکمیل امنیت انرژی تضمین می کند. افغانستان از منابع انرژی غنی است و می تواند همچون کشور ترانزیت خدمت کند.

23. جناب کریم جان عبدالعلیم اف از اداره آب و هواشناسی تاجیکستان طرح تفاهم نامه در مورد تبادل دیتارا معرفی کرد و راجع به همکاری اداره خود با مؤسسات اوزبکستان و قرقیزستان حرف زد. پس از این معرفی اشتراک کنندگان، جزئیات و ویژگیهای تفاهم نامه مورد بررسی قرار گرفت.

24. جناب ویکتور نوویکوف از شبکه زیست محیطی زوی (Zoï Environment Network) تشریحاتی را در باره مفهوم معرفی آزمایشی و کاربرد شاخصهای مشترک زیست محیطی در افغانستان و تاجیکستان ارائه نمود. دیتای هایدرولوژی و اطلاعات در باره محیط زیست باید مناسب باشد و در فورماتی معرفی شود که برای سیاست گذاران و مردم قابل قبول باشد. مجموعه دیتاها و شاخصها باید وضع محیط زیست، چالشها و تمایلها را نشان دهد و جهت مشخص کردن استراتژیها و تدابیر واکنش در سطح محلی، حوزه وی و ملی کمک می کند. از طریق روند همکاری هر دو کشور می خواهند ظرفیتهای مقامات زیست محیطی و کارشناسان خود را در ساحة تدارک و تهیه ارزیابی زیست محیطی مبتنی بر شاخص عصری، وضع گزارشهای زیست محیطی و پلان عمل کرد را جهت حل مسائل کلیدی در حوزه دریایی پنج/آمو ارتقا بخشند.

25. در روز دوم (25 نوامبر سال 2014) پس از سخنرانیهای خلاصوی سرکار خانم آیخان شریف اوا، جناب بیگ مراد محمدعلی اف، مدیر شعبه تاجیکستانی IFAS، از ساختار مدیریت و اولویتهای کار IFAS یادآور شد و بر اهمیت حفاظت محیط زیست و پلان ریزی و نظارت منابع آب در بالاآب حوزه دریایی آمو تأکید نمود.

26. داکتر مارتین روسمان از دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان توضیحات مختصری در باره فعالیت‌های سازمان امنیت و همکاری اروپا در بخش مدیریت آب، امنیت انرژی و محیط زیست ارائه کرد. یکی از فعالیت‌های کلیدی مساعدت به همکاری مرزی میان تاجیکستان و کشورهای همسایه در مورد منابع آب از جمله گامها به سوی تشکیل کمیسیون/کمیته حوزه دریایی میان تاجیکستان و افغانستان می باشد. در دوام سال 2014 دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان از روند همکاری دوجانبه در بخش محیط زیست و هایدرولوژیک به شمول هیئتهای اعزامی به قسمتهای پایانی، میانی و بالایی دریای آمو و چند جلسه گروه کاری تخنیکی حمایت کرد. در سال 2015 دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان در همکاری با کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا حمایت از همکاری در بخش محیط زیست و هایدرولوژیک را ادامه خواهد داد. علاوه بر این، سازمان امنیت و همکاری اروپا دوره های آموزشی برای کارمندان وزارت انرژی و آب تاجیکستان در مورد مدیریت یکپارچه منابع آب و قوانین بین المللی آب برگزار خواهد کرد و در فعالیتهای آموزشی و ارتقای آگاهی برای مکتبها و جوانان در منطقه همجوار و از طریق شبکه مراکز اطلاعاتی و زیست محیطی آئارهوس (Aarhus) سهم خواهد گرفت. شروع از سال 2015 سازمان امنیت و همکاری اروپا مشترک با کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا در نظر دارد فعالیتهایی را جهت مصونیت سدها انجام دهد. در سکتور انرژی سازمان امنیت و همکاری اروپا از تأسیس مرکز منطقه یی دیپلوماسی انرژی در شهر دوشنبه حمایت می کند که همچون انستیتوت مجازی خدمت و اصول دیپلوماسی انرژی را تطبیق خواهد کرد و در مورد مسائل مصونیت انرژی در آسیای مرکزی، افغانستان و مغولستان دیالوگ را تشویق خواهد کرد.

27. جناب حاجی اف نماینده کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا به اشتراک کنندگان در باره فعالیت‌های زیست محیطی کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا و کنوانسیون کمیسیون مذکور اطلاع داد.

کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا در سکتور آب از همکاری منطقه‌ی و دیالوگ‌های پالیسی ملی حمایت می‌کند و در تکمیل ظرفیت نهادی برای همکاری منطقه‌ی، کیفیت آب و مصونیت سد سهم می‌گیرد. در سال 2015 و پس از آن کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا به حمایت از نشستهای دوجانبه همکاری سالانه میان افغانستان و تاجیکستان، تهیه پالیسی مرتبط و ذی دخل و مواد اطلاعاتی ادامه خواهد داد و در تبادل دیتای هایدرولوژیک، نظارت مشترک بر محیط زیست و شاخصها و سایر ساحات دارای اولویت سهم خواهد گرفت.

28. خانم گلزاده آژیتووا نماینده اداره انکشاف بین المللی ایالات متحده در آسیای مرکزی در شهر آلماتی به اشتراک‌کنندگان در مورد چند پروژه حوزه های دریایی دریاها کوچک اطلاع داد. پروژه های مذکور به ارتقای آگاهی استفاده برندگان آب تمرکز خواهند کرد و مبتنی بر تجربه کارک (CAREC) در دریاها اسپره و اسفره (وادی فرغانه) خواهند بود. او متذکر شد که در افغانستان چند پروژه در حال تطبیق اند و پروژه جدید مدیریت آبریزه در دریاها داخلی در مرحله پلان ریزی قرار دارد و او از اشتراک‌کنندگان دعوت کرد که پیشنهادهای خود را ارائه نمایند.

29. جناب سید شریف اف از دانشگاه آلمان و قزاقستان به اشتراک‌کنندگان در باره پروگرامهای ماستری، مکاتب تابستانی، فرصتهای تعلیم توسط ابزارهای الکترونیک و سایر دوره های تعلیمی که دانشگاه ارائه می‌کند اطلاع داد. او دانشجویان هر دو کشور را تشویق کرد تا برای کورسهای مذکور بویژه کورسهای تعلیمی در باره آب درخواست ارائه نمایند.

30. داکتر استفان ویسه از مرکز تحقیقاتی زیست محیطی آلمان در مورد نتایج تحقیقات اخیر راجع به یخچالها و پویایی هایدرولوژیک در پامیر

تاجیکستان، آبریزه دریای غند یادآور شد. او تفصیلاتی را در مورد هایدرولوژیک، توازن آب و مدل‌های اقلیمی ارائه نمود و توجه اشتراک‌کنندگان را به نقاط ارتفاع بلند در حوزه دریای پنج/آمو جلب کرد که در آنجا تنها چند استیشن هایدرولوژیک فعال هستند و نظارت خیلی محدود برف و یخچال صورت می‌گیرد.

31. جناب انور حامداف تشریحاتی را در مورد پروژه های مداوم در تاجیکستان و مرتبط به همکاری افغانستان و تاجیکستان ارائه نمود. او راجع به پروژه های انعطاف پذیری اقلیم در دریای پنج و مدیریت جریان سیل، مدرنیزه سازی سیستم اندازه گیری آب و هوا و تعدادی از پروژه های کوچک تر توضیح داد.

32. جناب سلطان محمودی در مورد چوکات ملی جاری نهادی آب و مدیریت قوانین، پروژه های اخیراً انجام شده و در حال تطبیق در سکتور مدیریت آب، آبیاری و نظارت آب و هواشناسی تشریح داد. از جمله فعالیت های همکاری دوجانبه ایشان بر اولویتهای ذیل برای سالهای 2015-2016 تأکید نمود:

- شروع تبادل دیتای هایدرولوژیک میان کشورها و تلاشها برای همکاری در ساحه پیشگویی و هشداردهی وضع خشک سالی و سیلاب به اضافه تحقیق مشترک یخچالها و وضعیت برف در سطوح مرتفع (2500-3500 متر و بیشتر)
- برنامه ریزی و تطبیق برنامه های تعلیمی در مورد نظارت هایدرولوژیکی و محیط زیست و مسائل مربوط به اندازه گیری میدانی، جمع آوری دیتا و تحلیل و تجزیه
- تحقیق و ارزیابی مشترک راجع به اثرات تحولات اقلیمی بر منابع آب
- تطبیق پروگرامهای مشترک و هماهنگی برای حفاظت ساحلهای دریای پنج به منظور کاهش اثرات منفی سیلابها

- همکاری پرشدت بر دلایل فنی و اقتصادی پوتانسیل برق آبی دریای پنج بویژه در موضع دشت جم و پلان ریزی مشترک برای رشد منابع آب
- همکاری پیشرفته در درازای مرزها.

33. جناب واحد حمیداف از بخش هایدرولوژیک اداره آب و هواشناسی تاجیکستان مسائل لوجیستیک مربوط به مشاهدات معمولی هایدرولوژیکی در مناطق مرزی امتداد دریا را مورد بررسی قرار داد و از وجود یک تعداد موانع در این بخش متذکر شد، از جمله: احازه برای ورود، جدول زمان بندی مشاهدات و موانع محلی آب و هوا به مانند باد شدید، طوفانهای گرد و غبار در استیشن به تازگی احداث شده در ایوج. در منطقه یی میان ناحیه همدانی و ایوج گیاهان آبی و ساحلهای نااستوار دریا مانع از مشاهدات می شوند. جناب حمیداف ذکر کرد که برای تجهیزات عصری جهت سنجش کیفیت آب نیاز است.

34. اشتراک کنندگان در گروههای کشوری کار کردند و سپس به طور مشترک محتوای تفاهم نامه تبادل دیتای هایدرولوژیک، سایر تصمیمات و نتایج نشست را بررسی و موافقه کردند. پس از مباحثه گروهی و انجام ویرایش تفاهم نامه تبادل دیتای هایدرولوژیک و نتایج نشست تصدیق شدند (ضمیمه 3 الف، 3 ب و ضمیمه 4).

35. پروگرامهای همکاری در طول سالهای 2015-2017 و برای چشم انداز تا سال 2020 در مورد هایدرولوژیک و نظارت منطقه تشکل آب بالادست و حفاظت منابع آب در حوزه دریایی پنج/آمو (ضمیمه 5) و محیط زیست (ضمیمه 6) هم از جانب اشتراک کنندگان بازنگری و موافقه شدند. پروگرامهای مذکور نشاندهنده اولویتهای فعلی برای عملکردها و هماهنگی تلاشها در یک یا هر دو کشور هستند و مطابق تحولات جدید تجدید خواهند شد.

36. مسوده مفهوم (تیوری) برای معرفی تدریجی و استفاده از شاخصهای کلی محیط زیست در افغانستان و تاجیکستان، عناصر شرطی توافق نامه همکاری در عرصه محیط زیست و دایره تعهدات گروه کاری بخش محیط زیست به اشتراک کنندگان معرفی شدند و نظرات و تصمیمات راجع به مسوده های مذکور در نشستهای آتی مطرح خواهند شد.

ختم نشست

37. جناب رسول اف از فدراسیون روسیه، کمیسیون سازمان ملل برای اروپا، دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان و شبکه زیست محیطی زوی (Zoi) برای حمایت و سهم گذاری در روند همکاری دوجانبه اظهار سپاس کرد و بر اهمیت امضای تفاهم نامه تبادل دیتا و اطلاعات هایدرولوژیک تأکید نمود. او از همه اشتراک کنندگان جهت اشتراک فعال در مباحثات قدردانی کرد و به هیئت نمایندگی از افغانستان سپاس ویژه اظهار نمود.

38. جناب محمودی اظهار امیدواری نمود که نتایج نشست مذکور به نظارت عصری هایدرولوژیکی و حفاظت محیط زیست مساعدت خواهند کرد و با امنیت و رفاه انسان رابطه تنگنا دارد و تلاشها برای همکاری افزایش و ادامه خواهد یافت. او از هم مسلکان تاجیک بویژه آبخان شریف او جهت خوب سازمان دادن نشست، جناب انور حامدوف، جناب حمید رسول اف، خانم فیروزه ایلاریونوا، جناب ویکتور نوویکوف، دفتر سازمان امنیت و همکاری اروپا در تاجیکستان و کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا در آلمانی و ژنو جهت حمایت از روند همکاری دوجانبه و سفارت روسیه اظهار سپاس نمود. او اظهار امیدواری کرد که داورها از گامهای بعدی روند مذکور حمایت خواهند کرد و به سایر هم مسلکان خود از وزارت خانه های دیگر افغانستان اظهار تشکر کرد.

39. جناب حامداف از نام تاجیکستان به هیئت نمایندگی از افغانستان جهت تشریف به شهر دوشنبه، اشتراک فعال در نشست قدردانی نمود و اظهار

امیدواری کرد که حمایت کمیسیون اقتصادی سازمان ملل برای اروپا و سازمان امنیت و همکاری اروپا از روند مذکور ادامه خواهد یافت.

40. در روز دوم در پایان نشست خانم آیخان شریف اوا معاون رئیس کمیته حفاظت محیط زیست تابع حکومت جمهوری تاجیکستان از نتایج پرمحصول و مفید نشست اظهار قناعت مندی نمود. او از هر دو هیئت نمایندگی جهت اشتراک فعال اظهار سپاس کرد و به آنها سفر امن آرزو نمود.